

Helse Nord RHF
Postboks 1445
8038 BODØ

NSFs saksbehandler: Eva Østvik
Referanse: DM1301336

Deres saksbehandler: Halvor Hygen
Referanse: 2022/768-1/273

Høring: Strategi for personell utdanning og kompetanse i Helse Nord

Norsk Sykepleierforbund (NSF) takker for muligheten til å komme med innspill til Helse Nord sin strategi for personell, utdanning og kompetanse 2023 – 2027.

NSF vurderer strategiens styringsmål som svært relevant sett i lys av den økende sykepleiermangelen. Strategien må følges opp med tydelige handlingsplaner og ansvars plassering i de lokale helseforetakene. Disse handlingsplanene må beskrive konkrete forpliktende tiltak som både bidrar til å rekruttere og beholde livsviktig kompetanse, og sikre kvalitet og pasientsikkerhet i tjenestene.

NSF har følgende innspill til Helse Nord sitt strategiarbeid:

- Implementeringen av nytt styringssystem (rethos) for sykepleierutdanningene bør evalueres, for å sikre lik og tilstrekkelig sluttkompetanse, uavhengig av studiested
- Alle spesialsykepleiere skal ha en gjennomgående mastergrad på 120 studiepoeng
- Ledere skal ha kompetanse, ressurser og tid til å utøve ledelse
- HMS-arbeid og risikovurdering må i større grad rettes mot organisatoriske tiltak og systemnivå

Kapittel 6 Utdanning og kompetanse

Utdanninger som svarer til tjenestenes behov for kompetanse

Alle som starter på bachelorutdanning i sykepleie fra og med fra høsten 2020 følger det nye styringssystemet¹ med nasjonale retningslinjer² som erstatter den gamle rammeplanen, og som er utviklet i et nært samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og helse- og omsorgstjenestene, for å sikre at sluttkompetansen svarer til tjenestenes behov for kompetanse og pasientenes behov for kvalitet og pasientsikkerhet.

Om kompetansen svarer på tjenestenes behov vil ikke kunne vurderes før kandidatene er uteksaminert i 2023, og vært i tjenesten en tid. Det er derfor ikke hensiktsmessig å justere

¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/hoyere-utdanning/utvikling-av-nasjonale-retningslinjer-for-helse-og-sosialfagutdanningene/formalet-med-nytt-styringssystem/id2569501/>

² <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-03-15-412>

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt 22 Telefon: 994 02 409
Postboks 456 Telefaks: 22 04 32 40
0104 Oslo E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506
MVA

Faktura adresse: sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Godkjent av forbundsleder, 15.02.2023

innholdet i bachelorutdanningene før man etter noen år i tjenestene har erfart om kandidatene har ønsket sluttkompetanse.

Enkelte kartlegginger tyder på at det kan være uheldige variasjoner mellom utdanningene når det gjelder innhold, organisering og omfang av emner i de lokale fagplanene. Dette er variasjoner som kan medføre ulik sluttkompetanse, og konsekvenser for kvalitet og pasientsikkerhet. Det er derfor aktuelt å be KD og NOKUT om å gjennomføre en bred evaluering av implementeringen av det nye styringssystemet i de lokale fagplanene i bachelorutdanningen og masterutdanningene i sykepleie.

For spesialsykepleiere gjelder det nye styringssystemet for de som starter sin utdanning i 2023. Disse spesialsykepleierne er ikke ferdigutdannet før i 2025.

Master- og doktorgrads kompetanse

Spesialsykepleiere som avslutter utdanningen etter 90 studiepoeng mangler det selvstendige arbeidet en mastergrad innebærer, og vil derfor mangle en viktig erfaring og operasjonalisering av sin kompetanse innenfor faget. De vil i mindre grad ha kompetanse til å initiere og drive forsknings-, utviklings- og kvalitetsforbedrende arbeid innenfor sitt kliniske fagområde og pasientarbeid. Det er også kritisk mangel på lærere med førstekompetanse (doktorgrad) i sykepleierutdanningene.

For å sikre tilstrekkelig kompetanse, kvalitet og pasientsikkerhet i helsetjenestene, og rekruttering til førstekompetanse i sykepleierutdanningene, må det stilles krav til spesialsykepleiere som utdannes fra og med høsten 2023 gjennomfører en gjennomgående og helhetlig mastergrad på 120 studiepoeng..

Kvalitet og kapasitet i praksisstudier

Kvalitet i praksisstudiene kan sikres gjennom krav til veiledningskompetanse hos praksisveilederne og kombinerte stillinger for sykepleiere. Praksisveiledere med veiledningskompetanse vil være bedre rustet til fleksible måter å veilede på, valg av metoder og studentgrupper. Kombinerte stillinger sikrer oppdaterte utdanningen og relevant medisinsk teknisk utstyr og teknologi som studentene møter i praksis. Krav i EU-direktivet reduserer muligheten til å benytte simulering som en del av praksisstudiene.

Kompetanseplanlegging og oppgavedeling

Med oppgavedeling medfører det også et ansvar. Det er alltid pasientens situasjon og behov, samt hensynet til faglig forsvarlighet, kvalitet og pasientsikkerhet som må være styrende for oppgavedeling, ikke typer oppgaver i seg selv. Ansvars- og oppgavedeling må skje med bevissthet, planlegging, system og tydelig ledelse.

Kapittel 7 Rekruttere og beholde

Gjennom å skape gode og utviklende arbeidsplasser med muligheter for fagutvikling, redusere belastningen og øke lønna, vil man hindre frafall i både utdanningene og yrket.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22 Telefon: 994 02 409
Postboks 456 Telefaks: 22 04 32 40
0104 Oslo E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506
MVA

Faktura adresse: sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Godkjent av forbundsleder, 15.02.2023

Kapittel 8 Ledelse og lederutvikling

God ledelse handler om mer enn bare kompetanse, det handler også om at lederne må ha rammer som gir mulighet til å mestre rollen som leder; som innebærer et overkommelig lederspenn, tilstrekkelig med støttepersonell og stabsfunksjoner, med andre ord gode rammevilkår. Det er flott at kompetanse, ledernetverk og lederstøtte nevnes, men savner eksempler og konkretisering av hva det er og innebærer. Viktig at det ikke bare blir fine ord.

Kapittel 9 HMS, inkluderende arbeidsliv og mangfold

Turnus og nattarbeid er svært helsebelastende, og søvnforstyrrelser/trøtthet er en avgjørende faktor for både pasientsikkerhet og kvalitet. HMS-begrepet er mangelfullt utviklet, og ved på løfte fram de overordnede områdene rettes oppmerksomheten mot «et fullt forsvarlig arbeidsmiljø» slik arbeidsmiljøloven krever og unngår å avgrense slik teksten står nå. Forskning peker på at HMS i helsesektoren ikke er rettet inn mot de eksponeringer som gjør ansatte syke, og at arbeidsmiljøtiltak er individrettede heller enn organisatoriske/på systemnivå.

Med vennlig hilsen

Lill Sverresdatter Larsen
Forbundsleder

Bente Lüdemann
Fagsjef

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22 Telefon: 994 02 409
Postboks 456 Telefaks: 22 04 32 40
0104 Oslo E-post: post@nsf.no

www.nsf.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506
MVA

Faktura adresse: sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Godkjent av forbundsleder, 15.02.2023